

ÚJ MAGYAR KÖZIGAZGATÁS

FÓKUSZBAN

Fejlesztéspolitika

TANULMÁNYOK

- FINTA ISTVÁN: Az Európai Unió átfogó fejlesztéspolitikai alapelveinek fejlődési trendjei és azok érvényesülése Magyarországon
- AGÓCS-KISS JÁNOS – HORVÁTH M. TAMÁS: Épít vagy rombol?
- TÓTH BALÁZS – JAKAB ÁRPÁD – RÁCZ TAMÁS ATTILA: Eredmény szemlélet vagy pénzforgalmi szemlélet?
- LUDÁNYI DÁVID / DÁVID LUDÁNYI: A közszolgálati jogviszony létesítésének egyes aktuális kérdései / Some Current Issues in the Establishment of the Civil Service Relationship
- KOI GYULA: Pillantás a hazai közigazgatási jog tankönyvirodalmi fejlődésének mérföldköveire II. (1949–2019)

FÓRUM

- GÁSPÁR MÁTYÁS: Virtuális honfoglalás
- TEVANNÉ SÜDI ANNAMÁRIA: Megjegyzések Gáspár Mátyás: *Virtuális honfoglalás* című cikkéhez
- GELENCSÉR ÁDÁM: Miért ennyire aktuális a virtuális honfoglalás kérdése?

A KÖZIGAZGATÁS BÍRÓSÁGI KONTROLLJA

- LEHÓCZKI BALÁZS – BERKES BÁLINT OTTÓ – BALOGH ZSOLT – DARÁK PÉTER – SZABÓ ANNAMÁRIA ESZTER: Felsőbírósági jogesetek

KÖNYVISMERTETŐ

- KOI GYULA: Recenzió az *Alkotmánybírósági gyakorlat – Az alkotmánybíróság 100 elvi jelentőségű határozata 1990–2020 I–II.* című kötetéről
- BORDÁS MÁRIA: Recenzió Temesi István *Közigazgatás az Amerikai Egyesült Államokban* című könyvéről
- CSALA ELVIRA: Lentner Csaba *Önkormányzati pénz- és vagyongazdálkodás* című könyvének bemutatása

Épít vagy rombol?

A közhiteles nyilvántartások fogalmi átalakulásának sodrásában

AGÓCS-KISS JÁNOS¹ – HORVÁTH M. TAMÁS²

ABSTRACT

A közhitelesség mint jogfogalom elsősorban az ingatlan-nyilvántartáshoz kapcsolódóan jelent meg történetileg. Tartalma és jelentése több állomáson keresztül jutott el jelenlegi állapotáig, amikor is a legtöbb állami nyilvántartást közhitelesnek nevezzük. Jelenleg Magyarországon a fogalom már az állami nyilvántartások egészére vonatkozik. 231 közhitelesnek nevezett nyilvántartásból 223 közigazgatási szervek által vezetett. Megmaradt-e azonban a korábbi közbizalmi jelleg? Az állami nyilvántartások széles köre, annak deklarációján túl valójában már nem felel meg az eredeti fogalmi kategóriának, ellenkezőleg, a közhitelesség kiterjesztését inkább a fogalom eróziójának tekinthetjük. A felek között kölcsönös bizalom és annak mások által elfogadottsága helyébe egyszerűen a pontosság elvárása lépett.

A nyilvántartások közhitelességének hagyományosan volt egy magánjogi ethosza. Ez a rendszer utóbb közjogiasodott, amivel azonban elveszítette korábbi értéktartalmának jelentős részét. Mi vezetett erre,³ és mi ennek a folyamatnak a hatása? A kérdést a magyar jogrendszer alakulása szempontjából vizsgáljuk, figyelemmel a nyilvántartásoknak jogrendszerben betöltött szerepére.

1. Az eredeti közhitelesség és kiterjesztése

A közhitelesség mint jogfogalom megjelenésére a nyilvántartások esetében a polgári jogban került először sor, a tizenki-

Constructed or Destroyed? Transformation of Authenticity of Public Registers

The issue of authenticity of public registers usually arises in civil proceedings, mainly in the context of the Land Registry. In administrative proceedings, due to the relatively new rules of the Code of Administrative Litigation in Hungary, there is a theoretical chance that the number of cases concerning public registers' authenticity might escalate. Currently, there are 231 types of registers in this country, 223 of them are administered by government offices. However, this extreme escalation threatens with changing the original meaning of public authenticity. Instead of being a guarantee of credibility in market relations, an authoritative obligation arises disregarding the very nature of authenticity in the relationship among social parties. Trust is missing, while only accuracy is expected.

lencedik század végén. A telekkönyv nyilvánosságának elvéhez kapcsolódóan fogalmazódott meg, fejlődött ki a múlt század közepére, és a nyolcvanas években meginduló jogfejlesztő tevékenység csak ezen területen került alkalmazásra. A jogalkotás ezen időszakról kezdődően néhány nagy közigazgatási nyilvántartást, mint a cégnyilvántartást, a zálogjogi nyilvántartást és a bünygyi nyilvántartást is azzal emelte ki a hatósági nyilvántartások köréből, hogy azokat közhiteles nyilvántartásoknak nevezte el.

A közhitelesség eredeti polgári jogtudományi fogalma is a telekkönyvi nyilvántartáshoz kötődik. A témát tágabb összefüggésben tárgyaló megközelítések⁴ viszonyítási alapja egyértelműen ez az intézmény. Tekintettel arra, hogy jelen joggyakorlat-elemző munkacsoport tevékenység az ingatlan-nyilvántartás vizsgálatára teljeskörűen nem tér ki, elgendő-

¹ Jogtanácsos, óraadó a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán.

² Tanszékvezető egyetemi tanár a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán, az MTA-DE Közszolgáltatási Kutatócsoport vezetője.

³ A tanulmány részben az „*Allamélvű fordulat a piac gazdasági szabályozásban*” című, az NKFI Alap „OTKA” K_20 program 134499. számú projektje keretében készült.

⁴ KISFALUDI András (2003): Mitől közhiteles a közhiteles nyilvántartás? *Gazdaság és Jog*, 2003/7–8.

nek látszik a meghatározás alakulása elméleti folyamatának⁵ néhány állomását, illetve tartalmi elemei változását fő vonaliban kiemelni.

Szladits Károly szerint a telekkönyv nyilvánossága egyrészt alaki nyilvánosságot takar, amelynél fogva bárki beletekinthet egy közhiteles nyilvántartásba, anélkül hogy bármilyen érdekeltiséget, érintettséget igazolnia volna szükséges. Másrészt anyagi nyilvánosságot is tartalmaz, amelyet a közhitelesség elve fogalmaz meg, és azt jelenti, hogy mindenki bizhat abban, hogy a telekkönyvbe bejegyzett jogok valóban megilletik a jogosultat, másrészt az ingatlan nem terheli más a bejegyzett terheken túl.⁶ Ami bejegyezve van, az jogilag létező, helyes, jogszerű, ami pedig nincs a közhiteles nyilvántartásba bejegyezve, az jogilag nem létező.

Eörsi Gyula és Világhy Miklós kiszélesítette a fogalmat⁷ azzal, hogy a nyilvántartásba bejegyzett tény, adatot nemcsak jogilag létezőnek, valóságosnak kell tekinteni, hanem olyanoknak is, amiről mindenkinek tudomása van, illetve senki nem hivatkozhat ennek ellenkezőjére.

Kurucz Mihály, elsősorban az ingatlan-nyilvántartást vizsgálva, a közhitelesség fogalmi jellemzőit a következőkben⁸ határozta meg. A közhiteles nyilvántartás mindazt a jogot és tényt tartalmazza, ami bejegyezhető a nyilvántartásba. Megfelel a bejegyzési kérelemnek, illetőleg a bejegyzés alapjául szolgáló okirat tartalmának, továbbá a valóságos jogállapotnak. A bejegyzett jog, tény jogszerűen került az ingatlan-nyilvántartásba, és más jog, tény nem kerülhetett az ingatlan-nyilvántartásba. Mindenki által ismert, vagyis senki sem hivatkozhat arra, hogy a bejegyzett jogok, tények, ingatlanok fennállásáról, illetőleg a jogosultak személyéről nem tudott. Bizonyítékként felhasználható, másrészt megfordítja a bizonyítási terhet, és annak kell bizonyítania a közhiteles nyilvántartástól eltérő állapotot, aki erre hivatkozik; közbizalmi ereje van. A jóhiszemű jogszerzőt védelem illeti.

Petrik Ferenc álláspontja⁹ szerint a telekkönyvre vonatkozóan a közhitelesség elve három elemet foglal magában, bármelyikük elhagyása nélkül nincs közhitelesség. a) Amit a nyilvántartás feltüntet, az valóban fennáll, és ami nincs benne feltüntetve, az nem áll fenn, tehát nem létezik. b) A közhiteles nyilvántartás bejegyzései közbizalmi jellegűek, tehát senki nem hivatkozhat arra, hogy az abba bejegyzettekről nem tudott. c) A nyilvántartás a valóságos állapotnak megfelelően tartalmazza az adatokat. A közhiteles nyilvántartás adatait jellemzően bírósági eljárással lehet módosítani.

Mindemellett megjelent olyan felfogás is, amely szerint az ingatlan-nyilvántartás „közhitelessége” elsősorban a hiteles-

séget jelenti, és ez a valósághoz viszonyított értékítélet,¹⁰ azaz ami hiteles, az valóságos, és a közhitelesség a tartalom valódiságának a követelményét jelenti. Elsősorban tehát a közhitelesség azért lehet fontos, mert a közvélemény, a jogkereső közösség a közhitelesség miatt fogadja el a nyilvántartást a valósággal egyezőnek, helyesnek és valódinak.

A magánjogi megközelítés alapja a piacgazdasági forgalom biztonságának garantálása. A szerződések, ügyletek megkötésekor a felek egyenlően rendelkezhetnek a tulajdoni viszonyokról való alapvető információkhoz való hozzájutás képességével és lehetőségével, és ezt ne egyedileg, ezért eredményét tekintve esetlegesen, nagyobb költségráfordítás mellett kelljen megoldaniuk. A közhitelesség alapja ezért az, hogy az ingatlan kapcsolatos jogátruházások forgalma akadálytalan és egyúttal biztonságos legyen. Az állam vállalja ennek érdekében a nyilvántartás technikai biztosítását, de a felek akaratának alárendelve teszi, azt fölül nem írva. A közhitelességnek és ezzel szoros összefüggésben az ügyletkötés szabadságának biztosítója, hogy a jogvédelem jellemzően polgári bíróság peres eljárása útján valósul meg. A felek körülményektől elvárt elősegítő nyilvántartási rendszer működtetése mellett az utólagos jogvédelmi garancia kellő védelem.

A szakirodalomban régóta problémaként jelentkezik, hogy az ingatlan-nyilvántartás ily módon klasszikusnak számító közhitelességi fogalma és annak elemei milyen mértékben, illetve milyen körre vonatkozóan általánosíthatók, mennyire terjeszthetők ki. A gondolat gyakran felmerült ugyan, annak következetes végigvitelére azonban viszonylag kevesen vállalkoztak. A legáltalánosabb magyarázat erre az lehet, hogy a nyilvántartások tágabb körére kiterjesztés első megközelítésben is különböző akadályokba ütközik.

2. A fogalmi kiterjesztés korlátai

Az első korlát a polgári jogon belül merül föl, mikor is az ingatlan-nyilvántartás mellett ugyancsak jelentős cégnyilvántartás közhitelességfogalmával való összevetésre kerül sor. Kisfaludi¹¹ Vezekényi Ursula meghatározására¹² hivatkozással állapítja meg, hogy az elég távol áll az ingatlan-nyilvántartási közhitelesség-fogalomtól. Részletes saját elemzéséből is ugyanez derül ki. Más polgári jogi nyilvántartások (pl. az akkori zálogjogi nyilvántartás) esetében is a tartalmi sajátosságok jogilag lényegesen különbözőek, jellemzően hiányosabbak és fogalmi elemeik homályosabb meghatározást kaptak.

További határoló körülmény azonban magának az ingatlan-nyilvántartásnak a szabályozási alakulásával összefüggésben merül föl. A további változások az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inytv.) után már egyértelműen gyengítették a közhitelesség ideáját

⁵ Részletesebb áttekintésre lásd uo.

⁶ *Magyar telekkönyvi anyagi jog, különös tekintettel az Osztrák Polgári Törvénykönyvre.* Dr. SZLADITS Károly egyetemi tanár előadásainak jegyzete, szerkesztette: Dr. FÜHRER Imre. III. bővített és átdolgozott kiadás, Budapest, 1921. 176.

⁷ VILÁGHY Miklós – EÖRSI Gyula (1962): *Magyar polgári jog.* Budapest, Tankönyvkiadó. 291–292.

⁸ KURUCZ Mihály (2000): Az ingatlan-nyilvántartási jog az új törvény után. *Ügyvédek Lapja*, 2000/2. 34.

⁹ PETRIK Ferenc (2003): A telekkönyvi jog alapelvei, a közhitelesség elve. *Magyar Jog*, 2003/5. 257–264.

¹⁰ JÓJÁRT László (2001): Az ingatlan-nyilvántartás közhitelessége. *Magyar Jog*, 2001/9. 513–526.

¹¹ KISFALUDI i. m. (4. lj.).

¹² VEZEKÉNYI Ursula (1999): A közhiteles és nyilvános cégnyilvántartás. *Cég és Jog*, 1999/3.

a szakirodalom¹³ szerint. Ekkortól a közhitelesség helyébe lényegében vélelmek léptek. Holott az alapfogalmat klasszikus megközelítés szerint, az említett módon, a forgalom biztonságának polgári jogi értelemben vett szempontjával, annak primátusával magyarázták. A fogalmi kiterjesztést tehát a magánjogi felfogásnak magának a szabályozásban való beszűkítése korlátozta, így lényegében saját korábbi fogalmi elemei akadályozták meg a közhitelesség érdemi, lényegi kiterjesztését.

Végül a szorosabb értelemben vett meghatározás tisztítását a közigazgatási jogban elterjedő, de a magánjogi fogalomtisztítási törekvések irányával ellentétes szabályozási tendencia fékezte. A hitelesség kérdése ugyanis általában előtérbe került az állami nyilvántartások vezetésével kapcsolatban. Az általánosítás szükségképpen járt együtt a fogalmi tartalom közös nevezőre hozásával, nem pedig annak megszorításával.

Ez utóbbi jelentőségével kapcsolatban megjegyzendő, hogy a telekkönyvi működésre modellezett értelmezések sokáig nem érzékelték az arányokat. Azt a körülményt tehát, hogy a közhitelesség fogalmának hatósági kölcsön-, illetve átvétele sokkal nagyobb súlyú, mint azt hallgatólagosan feltételezték. Kisfaludi 2003-ban összesen 9 nyilvántartást azonosított, közöttük 5 volt hatósági, de a szerző szerint ezeknek sem mindegyike esetében volt egyértelműen megállapítható a közhiteles természet a szabályozás alapján. Gerencsér Balázs és Berkes Lilla¹⁴ több mint tíz évvel később „*legalább harmincat, de valójában még annál is többet*” mondott feltalálhatónak az állami nyilvántartások közül. Bár mindegyik szerző esetében problémát okozott, hogy akkor még a jogszabályok szövege nem adott a közhitelesnek minősítés tekintetben egyértelműsíthető eligazítást, ezért a közhitelesség dogmatikai elemeinek azonosítása alapján határozták meg a közhiteles nyilvántartások körét.

Megállapítható ezzel együtt is, hogy számos akkori nyilvántartásfajta, amelyek így vagy úgy megfelelt a követelményeknek, a témát elemző értékelések látókörén kívül maradt. A hatósági nyilvántartások közül pedig a vizsgálati körbe kerülők kiválasztása meglehetősen esetleges volt. Bár mára megváltoztak a közhitelessé minősítés jogszabályi feltételei, jelenleg e tanulmány *Melléklete* szerint tetelesen 231 darab nyilvántartás azonosítható, közülük pedig 223 hatósági nyilvántartásként. Látható ebből, hogy a kérdés vizsgálata során ennek a meghatározó többségnek a különös figyelembe vétele nem mellőzhető.

Az ingatlan-nyilvántartási alapú közhitelesség-fogalom kiterjesztésének a jogi szabályozás alakulása tehát több értelemben is gátját képezte. Tisztázandó tehát, hogy az államigazgatásban milyen folyamat zajlott a tárgyban. Jelen joggyakorlat-elemzéssel összefüggésben ez különösen fontos, hiszen az ingatlan-nyilvántartással kapcsolatos bírói gyakorlat korábban már volt elemzés tárgya. Ezúttal tehát külön is kérdés a

hatósági nyilvántartások súlya a közhitelesség meghatározásával összefüggésben. Kisfaludi egyébként a közhitelesség megszorító, a klasszikus magánjogi értelmezést végigvivő álláspontot képviselt¹⁵ azzal, hogy a jogalkotói kiterjesztést (feltételek megléte nélküli közhitelesnek nyilvánítás) korlátozni kell. Megállapítható, hogy az írott jog fejlődése azóta ezzel homlokegyenest ellenkező irányt vett.

3. A közigazgatási szabályozás fejleményei

Az egyes törvényeknek a közigazgatási hatósági eljárásokkal, az egyes közhiteles hatósági nyilvántartásokkal összefüggő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2013. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: 2013. évi LXXXIV. törvény) radikális változást hozott, amikor az állami nyilvántartások közül a hatósági nyilvántartások jó részét – amennyiben a jogalkotó véleménye szerint azok rendelkeznek közbizalmi funkcióval¹⁶ – közhitelesnek nyilvánította. Az érintett jogszabályokban a közhitelesség fogalma nem került kifejtésre, csupán az indoklásból következtethetünk az előbbi okra.

A törvény egy csapásra mintegy kétszáz, közigazgatás által vagy közigazgatási funkciót ellátó szervezet által vezetett nyilvántartást nyilvánított közhitelesnek, illetve ezen nyilvántartások meghatározott nyilvántartási jellemzőit, azaz adatmezőit; tehát azt, hogy a nyilvánított adatalany nyilvántartási adataiból mely adatok közhitelesek. Csak a közigazgatás szervezetrendszer, illetve kamarai és egyéb, közigazgatási funkciót ellátó intézmények nyilvántartásait érintette a változás, az nem terjedt ki a közjegyzők és a bíróságok által vezetett nyilvántartásokra.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) hatósági nyilvántartások fogalmának változása ezt követte, amikor is a 2009-től hatályba lépő módosítások alapján 2013-ban lényegében minden törvényben meghatározott adatokról vezetett hatósági nyilvántartást közhitelesnek minősített. Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) annyiban tovább lazította a közhitelessé minősítés tartalmi szempontjait, hogy a Ket.-tel szemben már csak jogszabályban meghatározott adatokról, a hatóság által vezetett nyilvántartásokról rendelkezik.

A folyamatot elindító törvény indokolása szerint a hatósági nyilvántartások közhiteles nyilvántartássá minősítésekor kezdetben az volt a jogpolitikai cél, hogy az akkor még hatályos – és a hatósági nyilvántartásokat általánosan akkor még nem közhitelesnek minősítő – Ket. szabályozási rendszeréhez kapcsolódva azokat az egyéb nyilvántartásoktól megkülönböztessék. Azaz, attól kezdődően lett egyrészt olyan nyilvántartás, amely közhiteles nyilvántartás, ezért ott a Ket. alkalmazandó, és másrészt az egyéb nyilvántartás, amelyre nem terjed ki a

¹³ VÉKÁS Lajos (2001): Az ingatlan-nyilvántartás közhitelességének megerősítéséért. *Magyar Jog*, 2001/9.

¹⁴ GERENCSÉR Balázs Szabolcs – BERKES Lilla (2014): Rendszert a rendszerekben! – avagy gondolatok a nyilvántartások rendszertanáról. *Új Magyar Közigazgatás*, 2014/4. 23–31.

¹⁵ KISFALUDI i. m. (4. lj.).

¹⁶ Lásd az egyes törvényeknek a közigazgatási hatósági eljárásokkal, az egyes közhiteles hatósági nyilvántartásokkal összefüggő, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2013. évi LXXXIV. törvény T/11111. számú országgyűlési irományában írt indokolás, 85.

Ket. hatálya, pl. ellenőrzési célból vezetett nyilvántartások. Azaz, kezdetben pusztán azon jogalkotói cél volt jelen, hogy a meglévő nyilvántartásokból kiemeljék azon nyilvántartásokat, amelyek esetében a Ket. szabályozási rendszere értelmezhető.

A folyamat végén létrejött közhitelességi kategória már távolról sem feleltethető meg a magánjogi közhitelességi szempontoknak, azokból csupán elemeket foglal magába. A fogalom tartalma így lényegében a hitelesség követelményére enyhült, ami az államigazgatási hatósági és a közigazgatási hatósági tevékenységet végző köztisztviselők által végzett nyilvántartási tevékenységre minimálisan elvárt követelményként kimondásra került. A jogalkotói cél a közigazgatási-hatósági nyilvántartások tanúsító erejére vonatkozó egységesítésként ragadható meg.

A közigazgatásban vezetett nyilvántartások esetén rögzíthető, hogy a klasszikus ismérvek egyetlen közhiteles nyilvántartásban sem tűnnek fel a maguk teljességében. A Ket.-ben és az Ákr.-ben megjelenő szabályozás ugyanakkor lényegében a nyilvántartások közhitelességét annak hatóság általi vezetésére vezeti vissza. Implicite tehát rögzítésre került, hogy a hatóság mindig körütekintően, jogszerűen jár el, a valósággal egybevetően rögzíti a tényeket, jogokat, adatokat, ezért az általa vezetett nyilvántartás olyan, ami a (köz-)hitelesség elemeit magában foglalja, és ezzel a jogbiztonságot szolgálja az adott területen.

Csakhogy a klasszikus közhitelesség kialakulásának alapja, az ingatlan-nyilvántartás sem maradt intakt, miként már jeleztük, és maga is ugyanezen folyamat hatása alá került. A telekkönyvbe hagyományosan a nyilvántartott jogok és tények a jogosultak személyéhez fűződően kerülnek bejegyzésre, és a piaci forgalom által elfogadott közbizalom azt jelenti, hogy ekként is fogadják el, azaz joghatásai ezen alapulnak. A módosítások nyomán intézményesített megoldások, így a hivatalból történő adatpontosítás vagy a földhasználók jogainak előre sorolása éppen a közbizalmi jelleget gyengíti, és annak hatóság általi fölülírását részesíti előnyben. A hatósági eljárásra vonatkozó törvények tehát ennyiben valóban általános hatásúak lettek.

Kurucz Mihály véleménye¹⁷ szerint a Ket. közhitelességet általánosan bevezető rendelkezései szabályozási önáltatást fejeznek csak ki. Az egyes nyilvántartási szabályok ugyanis egyrészt eltérőek, másrészt a közhitelesség tartalom nélküli deklarációja a szabályozás illúziója volt csupán. Tehát az ingatan-nyilvántartásra is hatott a szabályozási koncepció váltása. A jelenség azonban a fentiek szerint általánosan is igaz. A hatósági nyilvántartások szempontjából ezért egyenként különböző értékelés szükséges a jogalkotói deklaráció gyakorlati hatásának megállapításához.

A közigazgatási-hatósági nyilvántartások tanúsító erejére vonatkozó egységesítésének elhatározása mentén a „magánjogi” közhitelesség és a deklarált „közjogi” közhitelesség egy-

szerre vannak jelen. Az utóbbi helyett pontosabb lenne csak akkor közjogi hitelességről beszélni, ha a magánjogi közhitelesség klasszikus alakzata fennmaradt volna.

Mind a jogszabályokban, mind a jogalkalmazás során azonban a két fogalomkör alakulása egymásra is hatással van. A folyamathatás lényege inkább az, hogy általános „közjogiasodás” történik, ami a magánjogi közhitelesség eszményét egyre inkább feloldja. Az eljárásjogi törvények több lépésben történt fogalmi kiterjesztése természetszerűleg vezetett a közösnek mondható minimum meghatározásának irányába. Márpedig ez a törekvés nem feleltethető meg a magánjogban fölmerülő, precizitást célzó követelmények érvényesítése iránti elvárásoknak.

Tartalmilag a formáljogi közhitelesség ma egy vélelemrendszert jelent immár, amit illetően a mögötte húzódo részletek tartalmában mutatkoznak¹⁸ eltérések. A magánjog lényegéhez kötődő alapvető rendeltetéssel ez éppen ellentétes.

Az is következik ebből, hogy a klasszikus (a telekkönyvi nyilvántartásra vonatkoztatott) magánjogi közhitelesség szempontjait a mai formáljogi „közhitelességen” nem lehet, de talán nincs is értelme számonkérni. Legfőképpen azért nem, mert a piacgazdaságban egészen más szerepe van az államigazgatási szabályozásnak, mint a felek megállapodásának. Márpedig az állami nyilvántartások túlnyomó többségének nem a szerződések megegyezésének tükrözése a célja, hanem valamely közfeladat ellátása egyik feltételének biztosítása. Az eredeti értelemben vett közbizalmi jellegnek ehhez általában nincs sok köze. Sokkal inkább köthető az általánosított elvárás a közhatalom ellátásának pontosságához, ami amúgy természetesen okkal elvárható.

A nyilvántartásokat illetően a közjog és a magánjog közjogiasítása a pontossághoz, valósághűséghez kötődik. Mindez a valóságnak való megfelelést kívánja szolgálni, amikor is a korábbi adatok törlése megtörténik. A közhiteles nyilvántartások ugyanakkor nem önmagukban léteznek, és közhitelességüket befolyásolja rendre egy másik nyilvántartás közhitelessége is. Kölcsönhatás megfelelő módon csak akkor érvényesülhet, ha a két nyilvántartás között megfelelő a kapcsolat, azaz mindkét nyilvántartást megfelelően vezetik.

4. Fogalmi elemek

A formális jog alapján leginkább a közhitelesség elvéről beszélhetünk, ami tulajdonképpen bizonyos alapelvek együttese. Mint ilyen, a nyilvántartásokhoz kapcsolódik, amely ugyan a polgári jog területén jött létre, de mivel az állam nyilvántartásait az állam vezeti, így igazgatási vagy legalább is az állami nyilvántartások vezetésére vonatkozó jogelvének lehet tekinteni. Mivel az állami nyilvántartások szinte minden jogterületen megtalálhatók, így csak meghatározott kötelező tartalmi minimumokat lehetett kialakítani.

A közhiteles nyilvántartásokhoz általában a bejegyzett adatok fennállásáról és a hozzájuk fűződő jogosultságokról és kötelezettségekről, a törölt jogok és kötelezettségek fenn nem

¹⁷ KURUCZ Mihály (2014): Az ingatlan-nyilvántartás magánjogi közbizalmi rendszerének közigazgatási jogi átalakítása veszélyeiről (A közbizalom aláásása párhuzamos szabályozással; kritikai gondolatok a közhitelesség tartalmának közigazgatási jogi kiegészítéséhez). *Új Magyar Közigazgatás*, 2014/1. 50–61.

¹⁸ Uo.

állásáról szóló vélelmek fűződnek. Az Ákr. szerint¹⁹ a hatósági nyilvántartás közhitelessége alapján az ellenkező bizonyításig vélelmezni kell annak jóhiszeműségét, aki a nyilvántartásban szereplő adatokban bízva szerez jogot. Az ellenkező bizonyításig a közhiteles nyilvántartásba bejegyzett adatról vélelmezni kell, hogy az fennáll, és a nyilvántartásból törölt adatról vélelmezni kell, hogy nem áll fenn. Törvény azonban másképp rendelkezhet. A kúriai joggyakorlat-elemzés egyik kérdése az, hogy a tételes szabályozások, illetve azok alapján a joggyakorlat mennyiben tér el ettől a viszonyítási pontként kezelhető meghatározástól.

Az ágazati jogszabályokban²⁰ a kifejezés használata nem egységes, hiszen több esetben közhitelű, más esetben közhiteles nyilvántartásról rendelkeznek. Több esetben a két fogalmat egyenlőnek tekintik, amikor közhiteles nyilvántartásokat rögzítenek, majd közhitelüként hivatkoznak rájuk.²¹

A közhitelesség fogalmát ugyanakkor több jelentős törvényben megtaláljuk. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) ugyanúgy meghatározza, mint az Ákr. vagy az Inytv., de az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény is tartalmaz közhitelességi definíciót.

Az ingatlan-nyilvántartás terén a szabályozás kettős, egyrészt az Inytv. is meghatározza a közhitelességet, másrészt részben rábízta azt a Ptk.-ra. Az ingatlan-nyilvántartás kapcsán a Ptk. Ötödik könyve csupán azt jelenti ki, hogy az ingatlan-nyilvántartás a bejegyzett jogok és a feljegyzett tények fennállását hitelesen tanúsítja. Mindkét jogszabály rögzíti, hogy a bejegyzett adatokról azt kell vélelmezni, hogy fennállnak, a törölt adatokról pedig azt, hogy nem állnak fenn. Ezt egészítik ki a nyilvántartás közhitelességének eljárási jogi következményeit tartalmazó Inytv.-szabályok. A Ptk. ezenkívül a nyilvántartások közhitelességét a jogi személyek nyilvántartásánál is rögzíti, ahol a közhitelesség lényegének egyik oldalról a bejegyzett adatok fennállását és valóságosságát jelöli meg. Fontos különbség, hogy arról a körülményről, miszerint a törölt adatok nem állnak fenn és nem valósak, az előző hivatkozással szemben hallgat a jogszabály. Ugyanakkor az eddigi definíciókban azon kérdéskör nem szerepel, hogy a nyilvántartásban egyáltalán nem szereplő (tehát korábban sem szereplő) jog, tény, adat, körülmény hiánya azt jelentené, hogy az adott tény, adat, jog nem létezik. Kihirdetett szabályozás vonatkozik továbbá a jogi személyekre és az ingatlan-nyilvántartásra a tárgyban. Rögzíthető azonban, hogy ezen jogszabályok sem határoznak meg egységes közhitelességi definíciót, sőt eltérő eljárási jogi következményeket állapítanak meg a bejegyzés törlésére vonatkozóan.²²

¹⁹ Ákr. 97. § (2) bekezdés.

²⁰ A tételes joganyag fogalomhasználatának feldolgozására lásd AGÓCS-KISS János (2021): *A nyilvántartások közhitelességének egyes normatív és dogmatikai kérdései*. Kézirat, MTA-DE Közszolgáltatási Kutatócsoport.

²¹ Lásd például a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 1. számú melléklet 27. pontját a vízikönyv közhiteléről, ugyanakkor a 15/A. § (4) bekezdése közhitelesként hivatkozik rá.

²² Lásd a jogi személyek nyilvántartásáról és a nyilvántartási eljárásról szóló 2021. évi XCII. törvényt és az ingatlan-nyilvántartásról szóló 2021. évi C. törvényt.

Az Ákr. alkalmazásának körét tekintve a legmeghatározóbb a közhitelességet szabályozó normák közül. Főszabály szerint valamennyi hatósági nyilvántartást közhitelesnek nyilvánít. Pusztán két feltételt kell ahhoz teljesítenie a nyilvántartásnak, hogy közhiteles legyen: egyrészt az Ákr. definíciója szerinti hatóságnak kell azt vezetnie, másrészt jogszabályban kell meghatározni az adatok nyilvántarthatóságát. Másrészt a közhitelesség egyéb feltételrendszerét sem határozza meg az Ákr. a nyilvántartásokra vonatkozóan, sem a nyilvántartásba vételre, sem az onnan való törlésre vonatkozóan, illetve azt sem, hogy ezt milyen iratok vagy okirat alapján lehet megtenni, szemben például az ingatlan-nyilvántartás okiratiságon alapuló bejegyzési elvével.

Másrészt is találhatunk különbséget a két közhitelességi szabályrendszer között. A Ptk. meghatározása ugyan rögzíti a közhiteles nyilvántartás alapjait, de egyéb nyilvántartásokra, általános jelleggel nem határozza meg azt. Ezzel szemben az Ákr. közhitelességi deklarációja minden hatósági nyilvántartásra vonatkozik, függetlenül azok céljától, eljárási szabályaitól, vagy attól, hogy azok milyen nyilvántartott tényekre, jogokra vagy személyekre vonatkoznak.

További ellentmondásokat fedezhetünk fel az egyes hatósági nyilvántartásokat előíró jogszabályok és az Ákr. szabályai között az alábbiakban.

A közhitelességet általánosan a hatósági nyilvántartásokra kiterjesztő 2013. évi LXXXIV. törvény hatálybalépésekor közhitelessé minősített nyilvántartások és az akkori Ket., majd a 2018. január 1. napján hatályba lépett Ákr. által általában is közhitelesnek nyilvánított hatósági nyilvántartások tekintetében az újraszabályozásokat a jogalkotó nem tartotta feltétlenül szükségesnek. Emiatt az Ákr. erejénél fogva közhiteles nyilvántartások és az ágazati egyedi rendelkezések között az összhang nem alakult ki. Az ilyen megkettőződés viszont semmiképpen sem tekinthető előnyösnek.

Ha az ágazati szabály rendelkezik részletesen a nyilvántartások jellegéről, akkor az általa közhitelesnek nem nyilvánított hatósági nyilvántartás is közhitelessé válna az Ákr. alapján, mikor is nehezen eldönthető, hogy törvény másképp rendelkezéséről van-e szó vagy sem. Ilyen helyzet alakul ki például a közlekedési nyilvántartások esetében.

A kialakult szabályozási modell további tartalmi kérdéseket is felvet. Az Ákr. szabályozása egy szubszidiáriusan alkalmazandó közös minimumot tartalmaz. Az állam által vezetett egyes nyilvántartások sajátos szabályaira speciális jogi szabályozások vonatkoznak. Az ágazati rendelkezések közhitelessége eredhet a közhitelesség említett 2013. évi törvény-módosítások útján való kinyilvánításából, továbbá az eljárási törvények általános deklarációjából. A kettő találkozása abból a szempontból is problematikus lehet, hogy ha az ágazati szabály szóba hozza a nyilvántartások sajátosságait, de a közhitelességet *expressis verbis* nem zárja ki, akkor azért nem teljesen egyértelmű, hogy a két szabályozás mindig ellentmondásmentesen összeadódhat-e.

Formáljogilag ez részben jogforrási kérdés, az általános és a speciális szabályozási viszonyában. Tartalmilag pedig a probléma elsősorban a közhitelesnek nyilvánított adatok megismerhetőségével kapcsolatosan merül föl, ami e nagyszámú nyilvántartási körben nyilvánvalóan igen nagy mértékben különböző.

Az Ákr. meghatározása tehát általános és közös minimumokra épül. A nagy hagyományú magánjogi, főleg telekkönyvi szabályozás ehhez képest speciális, főleg, amennyiben az ingatlan-nyilvántartás vezetése maga is hatósági tevékenység. Ha tehát fogalmilag nézzük, akkor a polgári jogi közhitelességnek, különösen, ami annak eszményét illeti, az ágazati szabályozásoknak sem generális, sem speciális szabályai nem feleltethetők meg. Mércéként sem érdemes rájuk tekinteni, mert a hatósági jogviszonyok természete egészen más, különösen a bírói jogalkalmazás szerepére figyelemmel.

A „közhiteles nyilvántartások közhitelessége” tehát azt a kettséget fejezi ki, ami a közhitelesség tradicionális felfogása, illetve a formáljogi „közhitelesnek nyilvánítás” között fennáll. Megállapítható, hogy a kettő nem feleltethető meg egymásnak, és ezt lényegében egy tudatos jogalkotási döntésnek célszerű tekinteni. A klasszikus telekkönyvi fogalom az említett több ok miatt sem kérhető számon a sokfajta egyéb rendelkezésű nyilvántartás vezetésén.

Az egyes nyilvántartásokat illetően viszont természetesen van értelme a kérdésfeltevésnek, miszerint azok funkciójával összefüggésben milyen közbizalmi, illetve nyilvánossági garanciális követelményeket indokolt érvényesíteni. Ezekhez képest lehet meghatározni, hogy milyen eljárásokat célszerű intézményesíteni, illetve azok megléte esetén a jogalkalmazás gyakorlata hogyan alakított ki a fölmerülő jogkérdésekre jogi válaszokat.

Jogalkotási értelemben mindenesetre talán helyesebb lett volna nem a közhitelesség fogalmát kiterjeszteni, mert valójában ezzel szétfeszültek a jelenség értelmezési keretei. Mivel azonban a jogi szabályzásban ez már így történt, az előbbieket szerint kétféle közhitelességet célszerű értelmezés szempontjából megkülönböztetni. A hagyományos fogalmi keretrendszer mellett jelenleg az Ákr. alapján eszerint van egy általános és kötelező minimum, amit az egyes ágazati szabályok töltenek fel további tartalmakkal. A bírói joggyakorlat elemzése ebben a körben az ezen speciális területeken felmerülő sajátosságok, illetve az ebből eredő konfliktusok feltárásának és lehetőség szerinti kezelésének szempontjából fontos.

5. Nyilvántartást vezető állami szervek köre

A legtöbb állami nyilvántartás vezetése közigazgatási funkció. A nyilvántartásokba történő bejegyzést, módosítást és a nyilvántartások joghatására vonatkozó alapvető előírásokat az említettek szerint az Ákr. tartalmazza. Egyes közigazgatási feladatokat köztisztviseltek (pl. szakmai kamarák) látnak el. Az ő nyilvántartási tevékenységükre az általános szabályok vonatkoznak.

Az állami nyilvántartások szám szerint jóval kisebb hányadát nem közigazgatási feladatot ellátó szervek, hanem más közhatalmi szervek vezetik. A bíróságok által vezetett mai nyilvántartásokra még háttérszabályként sem vonatkoznak az Ákr. szabályai. A bíróságok nem tartoznak az Ákr. hatálya alá. A teljesen elkülönülő cégnyilvántartás mellett valamennyi bírósági nyilvántartás tulajdonképpen a bírói tanácsok munkáját segítő ügykezelői iroda nyilvántartásából fejlődött nyilvántartás, és tartalmát tekintve a bírósági végzések rendelkező része adategyüttesének is tekinthető, hiszen mind a civil szer-

vezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény szerinti nyilvántartás, mind a gondnokoltak nyilvántartása a bíróság határozatainak alapszik. Az előző jogforrás tartalmaz a nyilvántartás vezetésére vonatkozó külön szabályokat, mint a kijavítás, törlés, azonban ezek sem önálló cselekményként jelennek meg, hanem a bírósági határozatok alapján kell eljárási. A gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról szóló 2013. évi CLXXV. törvény még a nyilvántartás kijavítására sem tér ki. Mindkét nyilvántartás további szabályozási hátterét a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) jelenti.

Tartalmi értelemben a bírósági nyilvántartások sajátossága, hogy a bíróság döntéseire épül, míg a közigazgatási nyilvántartásokkal kapcsolatban a közigazgatási ügyekben eljáró bíróság jellemzően jogorvoslati szerepet tölt be. A határozatokat ekkor a közigazgatási tevékenységet ellátó hatóság vagy köztisztviselő (az eljárási törvény szerinti közigazgatási szerv) hozza meg.

A fenti jogszabályok csupán a nyilvántartás közhitelességét deklarálják, de annak tartalmát egyáltalán nem határozzák meg.²³ A bíróság által vezetett nyilvántartások esetén egyetlen kivétel a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.). Ezen jogterületre a Ptk. Harmadik könyv is fogalmaz meg nyilvántartási szabályokat és a közhitelességre vonatkozó megállapításokat is. A Ctv. is rögzíti azt, hogy a bejegyzett jogok, tények fennállását hitelesen tanúsítja a közhiteles nyilvántartás, azonban – az Ákr.-hez hasonlóan – itt is elmaradt annak rögzítése, hogy a törölt jogok, tények azt jelentik, hogy a fennálló jog, tény már nem létezik. Az eleve be nem jegyzett jogok és tények nem létezésének kimondása is elmaradt ebben az esetben. Ezek helyett a korábban említett vélelemrendszert állítja fel a Ctv. rendelkezése is mint a közhitelesség részét a cégbírósági nyilvántartás adatainak védelmére.

Még a korábban említett általános bírósági nyilvántartásokat szabályozó jogszabályok sem vonatkoznak azonban a közjegyzők által vezetett nyilvántartásokra, mint amilyen a házassági és élettársi vagyoni jogi szerződések országos nyilvántartása vagy a végrendeletek országos nyilvántartása. Nagyjórészt miniszteri rendeletek alkotják a szabályozást, kivéve a törvényileg szabályozott hitelbiztosítéki nyilvántartást. Ezen nyilvántartások közhitelessége pedig jelentős részben – a jogalkotó feltehető akarata alapján, és a nyilvántartások vezetésére vonatkozó részletes szabályozás híján – a közjegyző általános hivatásrendi szabályaiból fakad.

Külön kategóriát képez a bünyügyi nyilvántartás, amelynek elveit a közhitelesség mellett és részben annak ellenében az információs önrendelkezéssről és az információs szabadságról szóló szabályok befolyásolják.²⁴ Az ezzel kapcsolatos jogkérdésekre a joggyakorláélemző csoport tevékenysége nem terjed ki.

²³ AGÓCS-KISS i. m. (20. lj).

²⁴ Lásd erről a problémáról AGÓCS-KISS János (2021): *Érvényesül-e a közhitelesség a bünyügyi nyilvántartások esetében?* Kézirat, Igazságügyi Minisztérium, Jogszázképzés színvonalának emelését célzó programok.

Nyilvántartásokat természetesen más állami szervek is vezetnek, nem csak közhatalmi tevékenységet folytató hatóságok. A közhitelesség kérdései itt is fölmerülhetnek, mint például az egyetemi diplomák nyilvántartása esetében. A joggyakorlat-elemzés erre a körre annyiban terjed ki, amennyiben az a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (Kp.) tárgyi hatálya alá tartozik.

Az állami hatósági nyilvántartások rendszerezése az egyes típusok közötti arányok miatt azonban inkább csak elvi jelentőségű. A korábban említettek szerint az ágazati jogszabályi rendelkezések, majd a közigazgatási eljárási törvények rendelkezése folytán a túlnyomó többség központi államigazgatási hatósági nyilvántartás, mintegy 223-féle a jelen állapot szerint. Bírószági nyilvántartás ehhez képest 4, illetve közjegyző által vezetett nyilvántartás is 4 fajta van. Közöttük az államigazgatási túlsúly a korábban említettek szerint egyértelmű. Az ezek jogi rendezésére vonatkozó szabályozások továbbá – mint láttuk – hatással voltak az eredeti magánjogi közhitelesség-fogalom alakulására is. Valójában tehát létezik egy általános szabályozás, ami arányaiban is, mondhatjuk, tipikus, amihez képest kell adott esetben az eltérő tartalmakat feltárni, legyenek azok hagyományos elemek vagy éppen séggel újabb keletű egyedi megfontolásokon alapuló sajátosságok.

Az Ákr. vonatkozó szabálya szerint nem kérhető az ügyféltől szakhatósági állásfoglalás vagy előzetes szakhatósági állásfoglalás csatolása, és az ügyfél azonosításához szükséges adatok kivételével olyan adat, amely nyilvános, vagy amelyet jogszabállyal rendszeresített közhiteles nyilvántartásnak tartalmaznia kell. A jogalkotás tehát valamennyi közhiteles nyilvántartást – legalábbis az Ákr. alkalmazása esetén – ugyanazon megítélés alá vonja. Közhitelesség alatt pedig elsősorban az állam által garantált hitelességi vélelmet ért. Mindenesetre vagy az Ákr. szabályai alapján minősülnek a nyilvántartások közhitelesnek, vagy az őket meghatározó norma mondja ki közhitelességüket.

A nyilvántartásokkal kapcsolatos szabályalkotásnak és joggyakorlatnak újabb fejezete nyílt az elektronikus kapcsolattartás és elektronikus ügyintézés általánossá válásával, továbbá az adatvédelmi szabályok kiterjesztésével. Valójában ezek a

folyamatok a jövőre nézve egészen más megvilágításba helyezik a tárgyalt témakört, beleértve annak fogalmi alapjait és az azokra vonatkozó hangsúlyait.

Felhasznált irodalom

- AGÓCS-KISS János (2021): *A nyilvántartások közhitelességének egyes normatív és dogmatikai kérdései*. Kézirat, MTA–DE Közszolgáltatási Kutatócsoport
- AGÓCS-KISS János (2021): *Érvényesül-e a közhitelesség a bűnügyi nyilvántartások esetében?* Kézirat, Igazságügyi Minisztérium, Jogászképzés színvonalának emelését célzó programok
- GERENCSÉR Balázs Szabolcs – BERKES Lilla (2014): *Rendszert a rendszerekben! – avagy gondolatok a nyilvántartások rendszertanáról*. *Új Magyar Közigazgatás*, 2014/4. 23–31.
- JÓJÁRT László (2001): *Az ingatlan-nyilvántartás közhitelessége*. *Magyar Jog*, 2001/9. 513–526.
- KISFALUDI András (2003): *Mitől közhiteles a közhiteles nyilvántartás?* *Gazdaság és Jog*, 2003/7–8.
- KURUCZ Mihály (2000): *Az ingatlan-nyilvántartási jog az új törvény után*. *Ügyvédek Lapja*, 2000/2. 34.
- KURUCZ Mihály (2014): *Az ingatlan-nyilvántartás magánjogi közbizalmi rendszerének közigazgatási jogi átalakítása veszélyeiről (A közbizalom aláásása párhuzamos szabályozással; kritikai gondolatok a közhitelesség tartalmának közigazgatási jogi kiegészítéséhez)*. *Új Magyar Közigazgatás*, 2014/1. 50–61.
- PETRIK Ferenc (2003): *A telekkönyvi jog alapelvei, a közhitelesség elve*. *Magyar Jog*, 2003/5. 257–264.
- DR. SZLADITS Károly egyetemi tanár előadásainak jegyzete (2021): *Magyar telekkönyvi anyagi jog, különös tekintettel az Osztrák Polgári Törvénykönyvre*. Szerkesztette: DR. FÜHRER Imre. III. bővített és átdolgozott kiadás, Budapest
- VÉKÁS Lajos (2001): *Az ingatlan-nyilvántartás közhitelességének megerősítéséért*. *Magyar Jog*, 2001/9.
- VEZEKÉNYI Ursula (1999): *A közhiteles és nyilvános cégnyilvántartás*. *Cég és Jog*, 1999/3.
- VILÁGHY Miklós. – EÖRSI Gyula (1962): *Magyar polgári jog*. Budapest, Tankönyvkiadó

*Melléklet***Magyarország hatósági, bírósági és közjegyzői nyilvántartásai**

Állami nyilvántartások*	A nyilvántartás megnevezése
	Hatósági nyilvántartások
1973. évi 11. tvr.	Apostillával ellátott iratok nyilvántartása
1988. évi I. tv.	Közúti biztonsági auditorok nyilvántartása
1988. évi I. tv.	Szakoktatói és a vizsgabiztosi tevékenység végzésére jogosultak névjegyzéke
1988. évi I. tv.	Központi közlekedési közigazgatási és ellenőrzési bírságnylvántartás
1988. évi I. tv.	Műszaki vizsgabiztosi tevékenységre jogosult személyek nyilvántartása
1991. évi IV. tv.	Álláskereséssel kapcsolatos adatok nyilvántartása
1991. évi XXXIV. tv.	Szerencsejáték-szervezői engedélyesek nyilvántartása
1991. évi XXXIV. tv.	Bejelentett szerencsejáték-automaták nyilvántartása
1991. évi XLI. tv.	Közjegyzők nyilvántartása
1991. évi XLI. tv.	Közjegyzőhelyettesek nyilvántartása
1991. évi XLI. tv.	Közjegyzőjelöltek nyilvántartása
1991. évi XLI. tv.	Közjegyzői irodai ügyintézők nyilvántartása
1991. évi XLI. tv.	Közjegyzői irodák nyilvántartása
1991. évi XLIX. tv.	Felszámolói névjegyzék
1991. évi XLIX. tv.	Állami felszámoló, külön kijelölt felszámolók és végelszámolók nyilvántartása
1993. évi III. tv.	Szociális ellátásra jogosultak nyilvántartása
1993. évi III. tv.	Közgyógyellátásra jogosult személyek nyilvántartása
1993. évi III. tv.	Szociális szolgáltatók nyilvántartása
1993. évi XLVIII. tv.	Kutatási terület és bányatelek-nyilvántartás
1993. évi XLVIII. tv.	Bányaüzemi felelős műszaki vezetői tevékenység végzésére jogosult személyekről vezetett nyilvántartás
1993. évi XLVIII. tv.	Polgári felhasználású robbanóanyag forgalmazását és polgári robbantási tevékenységre jogosultak nyilvántartása
1993. évi XLVIII. tv.	Anyagnyerőhelyek nyilvántartása
1993. évi XCIII. tv.	Munkabiztonsági szakértői nyilvántartás
1993. évi XCIII. tv.	Munkáltatók munkavédelmi szabályok megtartásának nyilvántartása
1994. évi LIII. tv.	Bírósági Végrehajtói Kar tagjairól vezetett nyilvántartás
1994. évi LIII. tv.	Az önálló bírósági végrehajtók által intézett bírósági és közigazgatási végrehajtási ügyekről vezetett nyilvántartás
1994. évi LIII. tv.	Végrehajtó irodák nyilvántartása
2013. évi CCXII. tv.	Földhasználati nyilvántartás
2013. évi CCXII. tv.	A földművesek, a mezőgazdasági termelőszervezetek és a mezőgazdasági üzemközpontok nyilvántartása
1995. évi LIII. tv.	Környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszer
1995. évi LIII. tv.	Környezetvédelmi, természetvédelmi és tájvédelmi szakértői tevékenység végzésre jogosultak nyilvántartása
1995. évi LIII. tv.	A környezetvédelmi hatóság határozatairól és szakhatósági állásfoglalásairól vezetett nyilvántartás
1995. évi LVII. tv.	Vízgazdálkodási szakértői tevékenység folytatására engedéllyel rendelkező személyek nyilvántartása
1995. évi LVII. tv.	Vízikönyv
1995. évi XCVII. tv.	Légijármű-lajtrom
1995. évi XCVII. tv.	Pilóta nélküli légi jármű-rendszerek nyilvántartása
1995. évi XCVII. tv.	Pilóta nélküli légi jármű-rendszerek üzemben tartóinak nyilvántartása
1995. évi XCVII. tv.	Repülőeszköz-nyilvántartás

Állami nyilvántartások*	A nyilvántartás megnevezése
Hatósági nyilvántartások	
1995. évi XCVII. tv.	Üzemben tartási engedélyek nyilvántartása
1995. évi XCVII. tv.	Szakszolgálati engedélyek nyilvántartása
1995. évi CVII. tv.	Fogvatartottak nyilvántartása
2016. évi XXIX. tv.	Igazságügyi szakértők névjegyzéke
2016. évi XXIX. tv.	Igazságügyi szakértői társaságok névjegyzéke
2016. évi XXIX. tv.	Igazságügyi szakértői intézmények névjegyzéke
2016. évi XXIX. tv.	Igazságügyi szakértőjelöltek nyilvántartása
1996. évi XXI. tv.	Térségi területfelhasználási engedélyek közhiteles nyilvántartása
1996. évi XXI. tv.	Területrendezési tervezési tevékenység folytatására jogosult személyek nyilvántartása
1996. évi XXXI. tv.	Tűzoltó készülékek karbantartására, tűzvédelmi technika felülvizsgálatára, karbantartására tűzvédelmi szakvizsgálóval rendelkező oktatásszervezésre és tűzvédelmi szakvizsgáztatásra jogosultak nyilvántartása
1996. évi XXXI. tv.	Tűzvédelmi szakértők nyilvántartása
1996. évi XLVIII. tv.	Közraktár tevékenységi engedéllyel rendelkezők jegyzéke
1996. évi LV. tv.	Vadászati szakértők nyilvántartása
2020. évi CXXXV. tv.	A foglalkoztatás-felügyeleti hatóság által vezetett nyilvántartás
1996. évi CXXVI. tv.	Kedvezményezettek javára történő rendelkezés nyilvántartása
1996. évi CXXVI. tv.	Egyházak javára történő rendelkezés nyilvántartása
1997. évi XI. tv.	A hazai termékek oltalom alatt álló földrajzi árujelzőinek nyilvántartása
1997. évi XXXI. tv.	Gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók nyilvántartása
1997. évi XXXI. tv.	Gyámhatóság nyilvántartása elbírált pénzbeli és természetbeni ellátásokról
1997. évi XXXI. tv.	Gyámhatóság nyilvántartása ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermekekről, gyámság és gondnokság alatt állókról
1997. évi XXXI. tv.	Gyámhatóság nyilvántartása érintett gyermekek, gyámság és gondnokság alatt állók vagyonáról
1997. évi XXXI. tv.	Ideiglenes hatállyal elhelyezett külföldi állampolgárságú gyermekek nyilvántartása
1997. évi XXXI. tv.	Befogadó szülőnél, gyermekotthonban vagy fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonában vagy támogatott lakhatásban elhelyezett gyermekek és üres férőhelyek nyilvántartása
1997. évi XXXI. tv.	Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek ellátását biztosító nevelőszülők, gyermekotthonok nyilvántartása
1997. évi XXXI. tv.	Gyámi és gyermekvédelmi gyámi, helyettes gyermekvédelmi gyámi feladatokra kirendelhető személyek nyilvántartása
1997. évi XXXI. tv.	Állami és nem állami fenntartó által működtetett intézményben, illetve nevelőszülőnél ideiglenes hatállyal elhelyezett, nevelésbe vett gyermek, továbbá utógondozói ellátásban, illetve utógondozásban részesülő fiatal felnőtt gondozási napjainak nyilvántartása
1997. évi LXXVIII. tv.	Építészeti-műszaki tervezői, településtervezői, településrendezési szakértői, építésügyi műszaki szakértői, energetikai tanúsítói, építési műszaki ellenőri, felelős műszaki vezetői jogosultsággal rendelkező természetes és jogi személyek egységes elektronikus névjegyzéki hatósági nyilvántartása
1997. évi LXXVIII. tv.	Nemzeti tervvagyon nyilvántartása
2019. évi CXXII. tv.	Nyugdíjbiztosítási nyilvántartás
2019. évi CXXII. tv.	Egészségbiztosítási nyilvántartás
2019. évi CXXII. tv.	Járulék bevallását, befizetését, végrehajtását tartalmazó nyilvántartás
2019. évi CXXII. tv.	Megváltozott munkaképességűek nyilvántartása
2019. évi CXXII. tv.	TAJ nyilvántartás
1997. évi CXL. tv.	Népművészeti és népi iparművészeti alkotások nyilvántartása
1997. évi CXL. tv.	Muzeális intézményekben, nyilvános könyvtárakban, közlelvtárakban, közművelődési intézményben és a közösségi szintérben foglalkoztatottak nyilvántartása
1997. évi CXL. tv.	Könyvtári, közművelődési, múzeumi vagy levéltári szakértők nyilvántartása
1997. évi CXXI. tv.	Ingatlan-nyilvántartás

Állami nyilvántartások*	A nyilvántartás megnevezése
Hatósági nyilvántartások	
1997. évi CLIX. tv.	Fegyveres biztonsági őrök nyilvántartása
2017. évi LXXXVIII. tv.	Ügyvédi fegyelmi felhívások és döntések nyilvántartása
2017. évi LXXXVIII. tv.	Ügyvédi kamarai nyilvántartás
1998. évi XII. tv.	Törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés alapján kiállított okiratok nyilvántartása.
1998. évi XII. tv.	Útiokmány-nyilvántartás
1998. évi XXVI. tv.	Fogyatékosági támogatási nyilvántartás
1998. évi XXVIII. tv.	Állatkertek nyilvántartása
1998. évi LXXXIV. tv.	Családtámogatási ellátások nyilvántartása
1999. évi LXXXIV. tv.	Parkolási igazolvány nyilvántartás
1999. évi LXXXIV. tv.	Engedély-nyilvántartás
1999. évi LXXXIV. tv.	Járműnyilvántartás
1999. évi LXXXIV. tv.	Származás-ellenőrzési nyilvántartás
1999. évi LXXXIV. tv.	Előzetes eredetiségvizsgálati nyilvántartás
1999. évi LXXXIV. tv.	Okmánytár
1999. évi LXXXIV. tv.	Ideiglenes rendszámtráblák nyilvántartása
2000. évi XLII. tv.	Hajózási képesítő okmányok nyilvántartása
2000. évi XLII. tv.	A hajózási képesítéssel rendelkezők egészségi alkalmassági vizsgálatát végző orvosok nyilvántartása
2000. évi XLII. tv.	Úszólétesítmények lajtroma
2000. évi XLII. tv.	Hajózási képesítéssel rendelkezők nyilvántartása
2000. évi XLII. tv.	Hajózási Vizsgabiztosok névjegyzéke
2000. évi XLII. tv.	Hajózási képesítő vizsga oktatói névjegyzék
2000. évi XLII. tv.	Szolgálati könyvek nyilvántartása
2000. évi XLII. tv.	Tengerész munkaközvetítők és tengerész kölcsönbeadók nyilvántartása
2000. évi XLII. tv.	Hajózási engedélyek nyilvántartása
2000. évi C. tv.	Könyvtiteli szolgáltatást végzők nyilvántartása
2000. évi C. tv.	Határon átnyúló könyvtiteli szolgáltatást végzők nyilvántartása
2000. évi CXXXVIII. tv.	Vezetői engedély nyilvántartás részeként közlekedési előéleti pontrendszer nyilvántartás
2015. évi CCXXII. tv.	Bejelentett bizalmi szolgáltatók és az általuk nyújtott bizalmi szolgáltatások nyilvántartása
2015. évi CCXXII. tv.	Bejelentett elektronikus aláírást és minősített elektronikus bélyegzőt létrehozó eszközök nyilvántartása
2015. évi CCXXII. tv.	Elektronikus bélyegzőt létrehozó eszközök megfelelőségét tanúsító szervezetek nyilvántartása
2015. évi CCXXII. tv.	Megszűnt bizalmi szolgáltatást átvevő bizalmi szolgáltatók nyilvántartása
2015. évi CCXXII. tv.	Azon minősített archiválási szolgáltatások nyilvántartása, amelyeket a bizalmi szolgáltatók megőrzési kötelezettségének ellátására használnak.
2001. évi LXII. tv.	Magyar igazolvány és Magyar hozzátartozói igazolvány nyilvántartása
2001. évi LXIV. tv.	Régészeti lelőhelyek nyilvántartása
2001. évi LXIV. tv.	Régészeti feltárási engedélyek és feltárási dokumentációk nyilvántartása
2001. évi LXIV. tv.	Védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek
2001. évi LXIV. tv.	Műemlékek, műemléki jelentőségű területek, a műemléki környezetek és a történeti tájak nyilvántartása
2001. évi LXIV. tv.	A világörökségi és a világörökségi várományos helyszínek és területek nyilvántartása
2001. évi LXIV. tv.	Védetté nyilvánított kulturális javak nyilvántartása
2001. évi LXIV. tv.	Kiviteli engedélyek és igazolások
2001. évi LXIV. tv.	Magyarország területén jogellenesen eltulajdonított, valamint Magyarországról jogtalanul elvitt vagy ilyen módon behozott javak nyilvántartása

Állami nyilvántartások*	A nyilvántartás megnevezése
Hatósági nyilvántartások	
2001. évi LXIV. tv.	Jogellenesen kivitt kulturális javak visszaszolgáltatásáról szóló tv.-ben meghatározott javak nyilvántartása
2001. évi LXIV. tv.	Kölcsönzött kulturális javak különleges védelméről szóló tanúsítványok nyilvántartása
2001. évi LXIV. tv.	Ideiglenesen védetté nyilvánított kulturális javak nyilvántartása
2001. évi LXIV. tv.	Nemzeti érdekű nyilvános gyűjtemények nyilvántartása
2001. évi LXIV. tv.	Közérdekű kulturális értékek nyilvántartása
2001. évi LXIV. tv.	Azon kulturális javak nyilvántartása, melyek védeltségét megszüntették.
2001. évi LXIV. tv.	Védetté nyilvánításra javasolt kulturális javak nyilvántartása
2002. évi LV. tv.	Közvetítők névjegyzéke
2003. évi CXXV. tv.	Azon foglalkoztatók nyilvántartása, amelyekre vonatkozóan végleges és végrehajtható határozat, illetve jogerős bírósági határozat a jogsértést megállapította
2017. évi CLII. tv.	Vámtanácsadók nyilvántartása
2016. évi LXVIII. tv.	Zárjegy engedéllyel rendelkezők nyilvántartása
2004. évi I. tv.	Sportrendészeti nyilvántartás
2004. évi II. tv.	Mozgóképszakmai hatóság támogatást igénylőkről vezetett nyilvántartása
2004. évi II. tv.	Forgalmazók nyilvántartása
2004. évi II. tv.	Moziüzemeltetők nyilvántartása
2004. évi XVIII. tv.	Borászati üzem nyilvántartása
2004. évi XVIII. tv.	Helyi borbírálo bizottságok nyilvántartása
2004. évi XXIV. tv.	Rendőrség által kiadott lőfegyverengedélyek nyilvántartása
2004. évi XXIV. tv.	Piroteknikai tevékenységengedélyek nyilvántartása
2004. évi XXIV. tv.	Polgári célú piroteknikai termékek nem EGT tagállamba kiviteléhez és behozatalához szükséges engedélyek nyilvántartása
2004. évi XXIX. tv.	A nemzeti külkereskedelmi államigazgatási szerv nyilvántartása a külkereskedelmi korlátozások érvényesítése céljából
2005. évi CIX. tv.	Hadiipari tevékenység végzéséhez szükséges engedélyek nyilvántartása
2005. évi CXXXIII. tv.	Személy- és vagyonvédelmi, tervező-szerelő és a magánnyomozói tevékenységre jogosultak nyilvántartása
2005. évi CXXXV. tv.	Áldozatsegítői szolgálat támogatásainak nyilvántartása
2005. évi CLXXXIII. tv.	Vasúti személyszállítási, árutovábbítási és vontatási engedélyek nyilvántartása
2005. évi CLXXXIII. tv.	Elektronikus vasúti személyi és szervezeti nyilvántartás
2006. évi XCVIII. tv.	Gyógyszer, gyógyászati segédeszköz és tápszer ismertetési tevékenységet folytatók nyilvántartása
2006. évi XCVIII. tv.	Támogatott gyógyszerek nyilvántartása
2006. évi XCVIII. tv.	Minősített forgalomba hozók nyilvántartása
2006. évi XCVIII. tv.	Támogatott gyógyászati segédeszközök nyilvántartása
2006. évi XCVIII. tv.	Forgalmazó és forgalomba hozatali engedély jogosultja közötti megállapodások nyilvántartása
2006. évi XCVIII. tv.	Gyógyszertárak nyilvántartása
2006. évi XCVIII. tv.	Személyi joggal rendelkező gyógyszerészek nyilvántartása
2006. évi XCVIII. tv.	Gyógyszer-kiskereskedelmi tevékenységet folytató üzletek nyilvántartása
2007. évi I. tv.	Regisztrációs igazolással ellátott EGT állampolgárok nyilvántartása
2007. évi I. tv.	Tartózkodási kártyával rendelkezők nyilvántartása
2007. évi I. tv.	Állandó Tartózkodási kártyával rendelkezők nyilvántartása
2007. évi I. tv.	Kiutasított vagy beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló EGT-állampolgárok és családtagok nyilvántartása
2007. évi I. tv.	Személyes szabadságukban korlátozott EGT-állampolgárok és családtagok nyilvántartása
2007. évi I. tv.	Úti okmány, személyazonosító igazolvány vagy a tartózkodásra jogosító okmány elvesztését, eltulajdonítását bejelentő EGT állampolgárok és családtagok nyilvántartása

Állami nyilvántartások*	A nyilvántartás megnevezése
Hatósági nyilvántartások	
2007. évi I. tv.	A kilencven napot meg nem haladó tervezett tartózkodásra jogosító vízummal rendelkező harmadik országbeli állampolgár családtagok nyilvántartása
2007. évi I. tv.	Külföldre utazási korlátozás hatálya alatt álló, szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek nyilvántartása
2007. évi I. tv.	Kereskedelmi szálláshelyen megszálló, szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek szálláshelyi bejelentkezési nyilvántartása
2007. évi II. tv.	Vízumkérelmek, kiadott vízumok és vízumhelyettesítők nyilvántartása
2007. évi II. tv.	Tartózkodási engedély iránti kérelmek nyilvántartása
2007. évi II. tv.	Kishatárforgalmi engedélyek nyilvántartása
2007. évi II. tv.	Ideiglenes tartózkodásra jogosító engedélyek nyilvántartása
2007. évi II. tv.	Meghívó és meghívott harmadik országbeli állampolgárok nyilvántartása
2007. évi XVII. tv.	Ügyfél-nyilvántartási rendszer (az ügyfélazonosítóra)
2007. évi XVII. tv.	Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer
2007. évi XVII. tv.	Intervenció raktárregiszter
2007. évi LXXV. tv.	Kamarai tag könyvvizsgálók nyilvántartása
2007. évi LXXV. tv.	Könyvvizsgáló cégek nyilvántartása
2007. évi LXXV. tv.	Mínősített kamarai tagok és könyvvizsgáló cégek nyilvántartása
2007. évi LXXV. tv.	Harmadik országbeli könyvvizsgálók névjegyzéke
2007. évi LXXV. tv.	Harmadik országbeli könyvvizsgáló gazdálkodók névjegyzéke
2007. évi LXXX. tv.	Menekültügyi nyilvántartás
2007. évi LXXX. tv.	Befogadó állomás ellátásra és jogosultság megállapítására vonatkozó nyilvántartás
2007. évi LXXX. tv.	Járási hivatali és települési önkormányzati nyilvántartás menekültek, oltalmazottak, menedékes, lakóhelye, tartózkodási helye, szálláshelye szerinti személyes adatokról
2007. évi LXXXVI. tv.	Energiaközösségek nyilvántartása
2007. évi LXXXVI. tv.	Aggregátorok nyilvántartása
2007. évi CXXVII. tv.	Együttműködő közösségekről, pénzforgalmi elszámolást választó adózókról és az MNB, illetve EKB által hivatalosan közzé tett árfolyamról vezetett nyilvántartás
2007. évi CXXVII. tv.	Adónyilvántartás
2007. évi CXXIX. tv.	Talajvédelmi szakértői tevékenység végzésére jogosult személyek nyilvántartása
2007. évi CXXIX. tv.	Gyümölcsstermőhelyi kataszter
2008. évi XLVI. tv.	Élelmiszerlánc-felügyeleti nyilvántartás
2008. évi XCIX. tv.	Előadó-művészeti szervezetek nyilvántartása
2009. évi XXXVII. tv.	Erdőgazdálkodói nyilvántartás
2010. évi XXXVII. tv.	Országos Erdőállomány Adattár
2011. évi XXXVII. tv.	Erdőfelújítási biztosítéki nyilvántartás
2012. évi XXXVII. tv.	Földalatti gomba begyűjtésére jogosult személyek nyilvántartása
2013. évi XXXVII. tv.	Faanyag kereskedelmi lánc szereplőinek nyilvántartása
2014. évi XXXVII. tv.	Erdészeti szakirányítói névjegyzék
2015. évi XXXVII. tv.	Erdészeti hatósági bírság nyilvántartása
2013. évi CXL. tv.	Fémkereskedelmi engedélyesek nyilvántartása
2009. évi LXXVI. tv.	Engedélyezéshez kötött tevékenységet folytató szolgáltatók nyilvántartása
2009. évi LXXVI. tv.	Bejelentéshez kötött tevékenységet folytató szolgáltatók nyilvántartása
2009. évi CXV. tv.	Egyéni vállalkozók nyilvántartása
2009. évi CXXV. tv.	Jelnyelvi Tolmácsok Országos Névjegyzéke
2009. évi CXXXIII. tv.	Megfelelőségi értékelési tevékenységet végző szervezetek nyilvántartása
2010. évi XC. tv.	Foglalkoztatott háztartási alkalmazottak nyilvántartása

Állami nyilvántartások*	A nyilvántartás megnevezése
Hatósági nyilvántartások	
2010. évi CXVII. tv.	Biomassza-kereskedő, biomassza-feldolgozó és -üzemanyagforgalmazók nyilvántartása
2010. évi CXVII. tv.	Üzemanyag-forgalmazók jelentéseinek közhiteles nyilvántartása
2013. évi CXXXIX. tv.	Alávetettségi nyilatkozatok nyilvántartása
2011. évi LXXVII. tv.	Hazai világörökségi területek nyilvántartása
2011. évi LXXX. tv.	Veszélyes áru szállítási biztonsági tanácsadók nyilvántartása
2011. évi LXXXV. tv.	Környezetvédelmi termékdíj fizetésére kötelezettek nyilvántartása
2011. évi CLXV. tv.	Polgárőr igazolványok és ifjú polgárőrigazolványok nyilvántartása
2011. évi CXC. tv.	Köznevelési intézmények nyilvántartása
2011. évi CXC. tv.	Intézményi tanácsok nyilvántartása
2011. évi CXC. tv.	Külföldi nevelési-oktatási intézményekről vezetett nyilvántartás
2011. évi CXCI. tv.	Foglalkoztatási rehabilitációs szakértői névjegyzék
2011. évi CXCIV. tv.	Államháztartásért felelős miniszter által a belső ellenőrzési tevékenység folytatására jogosult személyekről vezetett nyilvántartás
2011. évi CXCIV. tv.	Költségvetési szervek törzskönyvi nyilvántartása
2011. évi CXCIV. tv.	Törzsadat-nyilvántartás
2012. évi XLVI. tv.	Állami alapadatok közhiteles adatbázisa
2012. évi XLVI. tv.	Földmérők nyilvántartása
2012. évi XLVI. tv.	Geodéziai tervezők és Geodéziai szakértők nyilvántartása
2015. évi CCXI. tv.	Kéményseprő-ipari szolgáltatók nyilvántartása
2012. évi CXX. tv.	Rendészeti feladatokat ellátó személyi szolgálati igazolványának nyilvántartása
2012. évi CXXXIV. tv.	Dohánytermék-kiskereskedelmi tevékenység végzésére jogosító engedéllyel rendelkező személyek nyilvántartása
2012. évi CXLVII. tv.	Kisvállalati adóalanyságot, illetve a kisadózó vállalkozások tételes adóját választó adózókról, továbbá a kisadózókról vezetett nyilvántartás
2012. évi CLXXXV. tv.	Hulladékgyűjtési nyilvántartások
2013. évi XXIII. tv.	Kőolaj szekció tagjának kőolajmennyiségre vonatkozó NAV záradékolt nyilatkozata
Bírósági nyilvántartások	
2006. évi V. tv.	Cégnyilvántartás
2011. évi CLXXXI. tv.	Civil szervezetek nyilvántartása
2013. évi CLXXV. tv.	Gondnokoltak és előzetes jognyilatkozatok nyilvántartása
2017. évi XLIII. tv.	Általános meghatalmazások nyilvántartása
Közjegyzői nyilvántartások	
17/2014. (III. 13.) KIM rendelet	Házassági és élettársi vagyoni jogi szerződések országos nyilvántartása
4/2009. (III. 6.) IRM rendelet	Végrendeletek országos nyilvántartása
83/2009. (XII. 30.) IRM rendelet	Élettársi nyilatkozatok nyilvántartása
2013. évi CCXXI. tv.	Hitelbiztosítéki nyilvántartás

* A táblázat az állami közhiteles nyilvántartások 2021. július 29. napján hatályos állapot szerinti megközelítően teljes listája.